

**İngiltere ve Fransa hükümetlerinden temin edilen teslimat kredile-
ri ve diğer asekrî borçların tasfiyesi hakkında imzalanan anlaşma-
ların tasdikına mütedair kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe encü-
menleri mazbataları (1/777)**

T. C.

Başvekâlet

20 . II . 1954

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2743, 6/558

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İngiltere ve Fransa hükümetlerinden temin edilen Teshilat Kredileri ve diğer askerî borçla-
rın tasfiyesi hakkında imzalanan Anlaşmaların tasdikına mütedair Maliye Vekâletince hazırla-
nan ve İcra Vekilleri Heyetince 16 . II . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırı-
lan kanun ve esbabı mucibe lâiyhalarının ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz
ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂİYHASI

İkinci Cihan Harbine tekaddüm eden günlerde ve harb içerisinde memleketimizin askerî sa-
hadaki müdafaasının takviyesi zmnında 27 . 5 . 1938 tarihinde İngiltere Hükümetinden temin edi-
len 6 milyon isterlinlik esliha kredisi ile 19 . 10 . 1939 tarihli üç tarafli yardım paktı gereğince
Fransa Cumhuriyeti ve İngiltere Hükümetlerince açılan 25 milyon isterlinlik teslimat kredisi ve
bu kredilerin limitleri fevkında yapılan teslimat ve 31 Ocak 1943 tarihinde Adana'da vâki gö-
rüşmelerde alınan kararların tatbikatı neticesinde ve bunlar haricinde olarak İngiltere Hükümeti
veya Hükümet dairelerince bu kredilere munzam olarak verilen muhtelif malzeme ile yapılan
hizmetler, tesisat ve nakliyattan mütevellit borçlarımızın tutarı 41 338 398 isterlidir.

Bu borçların nihai olarak 31 . 12 . 1966 tarihine kadar taksitler halinde itfası gerekmekte
idi. Kredi ve borçların nihai itfa tarihlerine kadar tediyesi muktazi 16 884 672 isterlinlik faizle-
rinin resûlmâle ilâvesi halinde Hükümetimizin ödemekle mükellef olduğu taksitlerin tutarı
58 223 071 isterline baliğ olur.

1940 senesi Haziranından itibaren 31 . 12 . 1950 tarihine kadar bu borçlar karşılığı olarak faiz
ve resûlmal dâhil 18 160 875 isterlin ödenmiştir.

Bu izahata nazaran bugünkü borç bakiyesi faiz ve resûlmal olarak 40 062 196 isterlidir. Cari
isterlin ve Türk lirası paritesine göre bu meblâğın Türk lirası muadili 314 616 435 liradır.

Hükümetimiz iş başına geçtikten sonra bu borçların tamamen ve nihai olarak tasfiyesini temin
eden teşebbüslere geçmiş ve yapılan uzun müzakerelerden sonra adı geçen Hükümetlerle nota
ve mektup teatisi suretiyle 18 . 1 . 1954 ve 11 . 2 . 1954 tarihlerinde anlaşmalara varmıştır.

Bu Anlaşmalara göre İngiltere'ye karşı mevcut 38 691 659 isterlinlik borcumuzun yedi sene-
de ve yedi müsavi taksitte faizsiz olarak 7,5 milyon isterlin muadili Türk parası ve Fransa'ya

karşı mevcut 1 370 537 isterlinlik borcumuzun da üç senede ve faizsiz olarak 225 bin isterlin muadili Türk parası tediyesi suretiyle tasfiyeleri temin edilmiştir.

Bu meblâğların bugünkü mevcut kura göre muadili ceman 60 564 000 liradır.

İngiltere Hükümetine ödenecek Türk liralari İngiltere'nin dahili istihlâkine mahsus Türk mallarının mubayaa ve ihracında ve Fransa Hükümetine ödenecek Türk liralari da Türkiye'de mevcut kültür ve sağık müesseselerinin ihtiyağılarına sarfi suretiyle istimal edilecektir.

Yukarda arz olunan malûmata nazaran İngiltere Hükümetine karşı mevcut borçlardan 245 071 425 ve Fransa Hükümetine karşı mevcut borçlardan da 8 981 010 ki, ceman 254 052 435 liralik bir indirim temin edilmiş bulunmaktadır.

Bu suretle gayrimüsmir sahalara müteveccih borçların elverişli şartlar dâhilinde itfası prensibine uygun olarak mezkûr anlaşmalar ilgili hükümetlerle imzalanmış bulunmaktadır.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 1/777

Karar No. 45

25 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

İngiltere ve Fransa Hükümetlerinden temin edilen teslihat kredileri ve diğeri askerî borçların tasfiyesi hakkında imzalanan anlaşmaların tasdikına mütedair kanun lâyihası, encümenimizce, Maliye ve Millî Savunma Vekâletleri temsilcilerinin de iştirakiyle, tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibe lâyihasının tetkikiyle yapılan müzakereler sonunda :

a) İngiltere ve Fransa Hükümetleriyle, mevzu bahis borçların tamamen tasfiyesinin temini zımında, nota ve mektup teatisi suretiyle 18 . I . 1954 ve 11 . II . 1954 tarihlerinde, anlaşmalara varıldığı;

b) Bugünkü kura göre 60 564 000 Türk lirası olarak tesbit edilen borç mukabili ödenecek Türk liralalarının da memlekette bırakılmalarının temin edildiği;

Anlaşılarak lâyiha, Hükümetçe ileri sürülen esbabı mucibe ile aynen ve ittifakla kabul edil-

miştir.

Tercihan ve müstaceliyetle görüşülmesi temennisiyle ve havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyrulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri	
Amasya	Zonguldak	
<i>H. Koray</i>	<i>F. Açıksöz</i>	
Kâtip		
Divarbakır	Çorum	Erzurum
<i>M. R. Bucak</i>	<i>Ş. Gürses</i>	<i>S. Erduman</i>
Eskişehir		Kocaeli
Muhtar Başkurt		<i>L. Tokoğlu</i>
İmzada bulunamadı		
Niğde		Seyhan
<i>H. Arıbaş</i>		<i>Z. Akçalı</i>
Mardin		Siird
Abdülkadir Kalav		<i>C. Yardım</i>
İmzada bulunamadı		

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No : 1/777

Karar No : 144

28 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

İngiltere ve Fransa Hükümetlerinden temin edilen teşlihat kredileri ve diğer askerî borçların tasfiyesi hakkında imzalanan anlaşmaların tasdikına mütedair Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 20 . II . 1954 tarihli ve 6/558 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maliye Encümeni raporuyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek lâyihaın esbabı mucibesinde ve gerek lâyihayı bidayeten tetkik eden Maliye Encümeni raporunda etrafiyle arz ve izah edilen mucip sebepler encümenimizce de yerinde mütalâa olunarak maddelerin müzakere ve tetkikine geçilmiş ve lâyiha Hükümetin teklifi vechile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha tercihan ve müstacelen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Sözcü	Bu rapor sözcüsü
Rize	Sivas	Ordu
İ. Akçal	H. İmre	R. Aksoy

Kâtip
Siird
B. Erden

Bolu
M. Güçbilmez

Eskişehir
A. Potuoğlu
Giresun
A. Tüfekçioğlu

İstanbul
F. Sayımer

Kastamonu
H. Türe
İmzada bulunamadı

Konya
R. Birand

Seyhan
S. Barı

Siird
M. D. Süalp

Ankara
M. Bayramoğlu
İmzada bulunamadı

Elâzığ
Ö. F. Sanaç
İmzada bulunamadı

Gaziantep
E. Cenani
İstanbul
S. Oran
İmzada bulunamadı

İzmir
B. Bilgin
İmzada bulunamadı

Kırşehir
R. Özdeş

Konya
M. A. Ülgen

Trabzon
S. F. Kalaycıoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İngiltere ve Fransa hükümetlerinden temin edilen tahsilât kredileri ve diğer askerî borçların tasfiyesi hakkında imzalanan anlaşmaların tasdikına mütedair kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye'nin müdafaasının takviyesi zımında İngiltere ve Fransa hükümetlerinden muhtelif tarihlerde temin edilen teslihat kredileri ve diğer askerî borçların tamamen ve nihai olarak tasfiyesini teminen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Fransa Cumhuriyet ve İngiltere Birleşik Kırallığı Hükümetleri arasında Ankara'da mektup ve nota teatisi suretiyle 18. I. 1954 ve 11. II. 1954 tarihlerinde varılan anlaşmalar tasdik olunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icra-ya Maliye Vekili memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Milli Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Milli Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoglu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İngiltere ve Fransa hükümetlerinden temin edilen tahsilât kredileri ve diğer askerî borçların tasfiyesi hakkında imzalanan anlaşmaların tasdikına mütedair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 neü maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

Sayın Vekil,

Türkiye Hükümetinin Fransız Hükümetine, 25 000 000 isterlinlik 1939 tarihli Teslihat Kredisi Anlaşmasından mütevellit borcunun tam ve nihai olarak tasfiyesini temin etmek gayesiyle hareket eden Hükümetimin aşağıdaki İbra Anlaşmasını kabul etmekte olduğunu arz etmekle şeref duyarım.

1° Türkiye Hükümeti, yukardaki borcun tesviyesi zımında Fransa Hükümetine 3 senede 3 müsavi taksitte Türk parası ile tediyeesi meşrut 225 000 isterlin tediye edecektir. Yıllık taksitler 75 000 er isterlin olacaktır.

2° İşbu Anlaşma mukabilinde, Fransa Hükümeti, yukarda zikredilen borçtan mütevellit alacağından feragatle Türk Hükümetini bu borçtan doğan her türlü vecibelerinden ibra eder. Fransa Hükümeti, ayrıca, ilerde bu hususta hiçbir mutalebede bulunmamayı da taahhüdeyler.

3° Birinci maddede bahis mevzuu edilen senelik taksitler, her vâdenin hulûlünden bir gün evvel Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı İngiliz lirasına tatbik edilen alış kuru üzerinden Türk lirasına tahvil edilecektir. İlk senelik taksitin tediyeesi 10 Mart 1954 tarihinde icra edilecek ve mütaabıp iki taksit de sırasıyla 10 Mart 1955 ve 10 Mart 1956 tarihlerinde ödenecektir.

4° Bu senelik taksitlerden tahassul edecek Türk liraları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Fransa Büyük Elçiliği adına açılacak bir hesaba ödenecektir. Mezkûr Türk liraları, Türkiye'de Fransa Büyük Elçiliği tarafından, Fransız Hükümetinin tâyin edeceği Fransız Kültür müesseseleri ve hastanelerine ait işlerde, Türkiye'de mer'i mevzuata uygun olarak serbestçe kullanılabilir.

Yukardaki hususat hakkında mutabakatınızın tarafıma bildirilmesini rica eder ve bu vesile ile hürmetlerimi teyideylerim.

Son Excellence
Monsieur Hasan Polatkan
Ministre des Finances
Ankara

Fransa Büyük Elçisi

18 Ocak 1954

Sayın Elçi,

Aşağıda metni yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref duyarım.

«Türkiye Hükümetinin Fransız Hükümetine 25 000 000 isterlinlik 1939 tarihli Teshilat Kredisi Anlaşmasından mütevellit borcunun tam ve nihai olarak tasfiyesini temin etmek gayesiyle hareket eden Hükümetimin aşağıdaki İbra anlaşmasını kabul etmekte olduğunu arz etmekle şeref duyarım.

1° Türkiye Hükümeti, yukardaki borcun tesviyesi zımında Fransa Hükümetine 3 senede 3 müsavi taksitte Türk parası ile tediyeesi meşrut 225 000 isterlin tediye edecektir. Yıllık taksitler 75 000 er isterlin olacaktır.

2° İşbu anlaşma mukabilinde, Fransa Hükümeti, yukarda zikredilen borçtan mütevellit alacağından feragatle Türk Hükümetini bu borçtan doğan her türlü vecibelerinden ibra eder. Fransa Hükümeti, ayrıca, ileride bu hususta hiçbir mutalebede bulunmamayı da taahhüdeyler.

3° Birinci maddede bahis mevzuu edilen senelik taksitler, her vâdenin hulûlünden bir gün evvel Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı İngiliz lirasına tatbik edilen alış kuru üzerinden Türk lirasına tahvil edilecektir. İlk senelik taksitin tediyeesi 10 Mart 1954 tarihinde icra edilecek

ve mütaakıp iki taksit de sırasıyla 10 Mart 1955 ve 10 Mart 1956 tarihlerinde ödenecektir.

4° Bu senelik taksitlerden tahassul edecek Türk liralari, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Fransa Büyük Elçiliği adına açılacak bir hesaba ödenecektir. Mezkûr Türk liralari, Türkiye'de Fransız Büyük Elçiliği tarafından, Fransız Hükümetinin tâyin edeceği Fransız Kültür müesseseleri ve hastanelerine ait işlerde, Türkiye'de mer'i mevzuata uygun olarak serbestçe kullanılabilir.

Yukardaki hususat hakkında mutabakatımızın tarafıma bildirilmesini rica eder ve bu vesile ile hürmetlerimi teyideylerim.»

Metni yukarda yazılı anlaşma hakkındaki mutabakatımı bildirir bu vesile ile hürmetlerimi teyideylerim.

S. E. M. J. Tarbé de
Saint - Hardouin
Fransa Büyük Elrisi
Ankara

Maliye Vekili

No. 1

İngiltere Büyükelçiliği
Ankara
11 Şubat 1954

Ekselâns,

Aşağıda gösterilen borçların tam ve nihai olarak tasfiyesini temin etmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti temsilcileri arasında 7 Ağustos 1953 tarihinde Ankara'da imzalanan Prensipl Anlaşması gereğince bu kere aşağıda yazılı hususlarda bir anlaşmaya varıldığını Ekselânslarına bildirmekle şeref duyarım.

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Birleşik Krallık Hükümetine; (a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Krallık Haşmetmeapları Hükümeti arasında 27 Mayıs 1938 tarihinde Londra'da imzalanan Anlaşma hükümleri gereğince verilen 6 milyon isterlinlik Esliha kredisinin; (b) ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında 19 Ekim 1939 tarihinde Ankara'da imzalanan «Hususi Anlaşma» hükümleri gereğince verilen 25 milyon isterlinlik Teslihat Kredisinin; (c) ve mezkûr anlaşmalarda derpiş edilen meblâğlardan fazla olarak yapılan her hangi bir veya bütün tediyelerin; (d) ve 31 Ocak 1943 tarihinde Adana'da yapılan görüşmelerde alınan kararların tatbikatı neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin zimmetine terettübeden bilcümle borçların; (e) ve bunlar haricinde Birleşik Krallık Hükümeti veya Hükümet dairelerince bu kredilere munzam olarak verilen muhtelif malzeme ile yapılan hizmetler, tesisat ve nakliyattan mütevellit diğer bütün borçların tamamen ve nihai olarak tesviyesi zımında yedi senede ve yedi müsavi taksitte Türk parasıyla tediyesi meşrut £ 7 500 000 (yedi milyon beş yüz bin) isterlin ödemeyi taahhüt eder. Böylece her yıl taksiti £ 1 071 428, 11/5 isterlindir.

2. Birleşik Krallık Hükümeti, zikri geçen £7 500 000 isterlin muadili Türk lirası tediyesini nazarı itibara alarak yukardaki birinci maddenin (a) ilâ (e) bentlerinde yazılı bütün kredi ve borçlardan ve bu kredi ve borçlara mütaallik kâffei mutalebatından feragatle Türkiye Hükümetini işbu alacak ve taleplerinden mütevellit bütün vecibelerinden ibra eder.

3. Yukarda bahsedilen £ 1 071 428,11/5 isterlinlik yıllık taksitler, her vâdeden bir gün evvel Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına isterline tatbik edilen alış kuru esasından Türk lirasına çevrilerek Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Birleşik Krallık Hükümeti adına açılacak bir hesaba yatırılacaktır. İlk taksitin tediyesi 10 Mart 1954 tarihinde yapılacak ve mütaakıp yıl taksitlerinin vâdeleri de mütaakıp senelerin aynı tarihlerinde hulûl edecektir.

4. Yıllık taksitlerden mütehasıl Türk liraları Birleşik Krallığın dahilî istihlâkine mahsus her cins Türk malı mubayaasında serbestçe kullanılabilecek ve gerek Birleşik Krallık Hükümeti gerek Birleşik Krallıkta mukim hususi tüccarlar tarafından yapılacak bu nevi mubayaalarda serbestçe kabul olunacaktır.

Birleşik Krallık Haşmetmeapları Hükümetinin yukarda yazılı hususları kabul ettiğini teyid-eyler ve Türk Hükümetince de kabule şayan bulunduğu takdirde işbu nota ile Ekselânslarının bu konudaki cevabının iki Hükümet arasında varılan ve bugünkü tarihle meriyete girecek olan bir Anlaşma olarak telâkki buyurulmasını teklif eylemekle şeref duyarım.

En derin saygılarımın kabulünü rica ederim. Ekselâns.

Ekselâns.

Bay Hasan Polatkan.

Maliye Vekili.

Ankara.

Ankara : 11 Şubat 1954

Ekselâns,

Meali aşağıda aynen dercolunan 11 Şubat tarihli ve (1) sayılı Notalarının alındığını Ekselânslarına bildirmekle şeref duyarım :

«Aşağıda gösterilen borçların tam ve nihai olarak tasfiyesini temin üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümet temsilcileri arasında 7 Ağustos 1953 tarihinde Ankara'da imzalanan Prensiplik Anlaşması gereğince bu kere aşağıda yazılı hususlarda bir Anlaşmaya varıldığını Ekselânslarına bildirmekle şeref duyarım.

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Birleşik Krallık Hükümetine: (a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Krallık Haşmetmeapları Hükümeti arasında 27 Mayıs 1938 tarihinde Londra'da imzalanan Anlaşma hükümleri gereğince verilen 6 milyon isterlinlik Esiha Kredisinin; (b) ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında 19 Ekim 1939 tarihinde Ankara'da imzalanan «Hususi Anlaşma» hükümleri gereğince verilen 25 milyon isterlinlik Teslihat Kredisinin; (c) ve mezkûr Anlaşmalarda derpis edilen meblâğlardan fazla olarak yapılan her hangi bir veya bütün tediyelerin; (d) ve 31 Ocak 1943 tarihinde Adana'da yapılan görüşmelerde alınan kararların tatbikatı neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin zimmetine terettübeden bilcümle borçların; (e) ve bunlar haricinde Birleşik Krallık Hükümeti veya Hükümet dairelerince bu kredilere munzam olarak verilen muhtelif malzeme ile yapılan hizmetler, tesisat ve nakliyattan mütevellit diğer bütün borçların tamamen ve nihai olarak tesvivesi zımında yedi senede ve yedi müsavi taksitte Türk parası tediyesi meşrut £. 7 500 000 (yedi milyon beş yüz bin) isterlin ödemeyi taahhüt eder. Böylece her yıl taksiti £. 1 071 428; 11/5 isterlindir.

2. Birleşik Krallık Hükümeti, zikri geçen £. 7 500 000 isterlin muadili Türk lirası tediyelerini nazarı itibara alarak yukardaki birinci maddenin (a) ilâ (e) bentlerinde yazılı bütün kredi ve borçlardan ve bu kredi ve borçlara mütaallik kâffe mutalebatından feragatle Türkiye Hükümetini işbu alacak ve taleplerinden mütevellit bütün vecibelerinden ibra eder.

3. Yukarda bahsedilen £. 1 071 428,11/5 isterlinlik yıllık taksitler, her vâdeden bir gün evvel Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca isterline tatbik edilen alış kuru esaslı üzerinden Türk lirasına çevrilerek Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Birleşik Krallık Hükümeti adına açılacak bir hesaba yatırılacaktır. İlk taksitin tediyesi 10 Mart 1954 tarihinde yapılacak ve mütaakip yıl taksitlerinin vâdeleri de mütaakip senelerin aynı tarihlerinde hülûl edecektir.

4. Yıllık taksitlerden mütehasıl Türk liraları Birleşik Krallığın dahilî istihlâkine mahsus her cins Türk malı mubayaasında serbestçe kullanılabilir ve gerek Birleşik Krallık Hükümeti, gerek Birleşik Krallıkta mukim hususi tüccarlar tarafından yapılacak bu nevi mubayaa-larda serbestçe kabul olunacaktır.

Birleşik Krallık Haşmetmeapları Hükümetinin yukarda yazılı hususları kabul ettiğini teyid-eyler ve Türk Hükümetince de kabule şayan bulunduğu takdirde işbu nota ile Ekselânsların bu konudaki cevabının iki Hükümet arasında varılan ve bugünkü tarihle meriyete girecek olan bir Anlaşma olarak telâkki buyurulmasını teklif eylemekle şeref duyarım.»

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin yukardaki hususlarda mutabık olduğunu Ekselânslarına arz etmekle şeref duyarım.

En derin saygılarının kabulünü rica ederim. Ekselâns.

Ekselâns

Sir James Bowker, K. C. M. C.,
İngiltere Büyükelçisi
Ankara

Maliye Vekili

No. 2

(No. WK. 1153/11)

İngiltere Büyükelçiliği

Ankara

11 Şubat 1954

Ekselâns;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Birleşik Krallık Hükümetine karşı mevcut borçlarının tesviyesi zmnında Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında bugün teati olunan notalara atfen Birleşik Krallık Hükümetinin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini; mezkûr notaların birinci maddesinde yazılı :

a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Krallık Haşmetmeapları Hükümeti arasında 27 Mayıs 1938 tarihinde Londra'da imzalanan Anlaşma hükümleri gereğince verilen 6 milyon İsterlinlik Esliha Kredisi; (b) ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında 19 Ekim 1939 tarihinde Ankara'da imzalanan «Hususi Anlaşma» hükümleri gereğince verilen 25 milyon İsterlinlik Teslihat Kredisi; (c) ve mezkûr anlaşmadan derpiş edilen meblâğlardan fazla olarak yapılan her hangi bir veya bütün tediyeler; (d) ve 31 Ocak 1943 tarihinde Adana'da yapılan görüşmelerde alınan kararların tatbikatı neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin zimmetine terettübeden bileümle borçlar; (e) ve bunlar haricinde Birleşik Krallık Hükümeti veva Hükümet dairelerince bu kredilere munzam olarak verilen muhtelif malzeme ile yapılan hizmetler, tesisat ve nakliyattan mütevellit diğer bütün borçlar çerçevesi dâhilinde akdedilen mukavelelerden dolayı Vickers - Armstrongs Limited'e (ve keza mevcut olduğu takdirde Birleşik Krallığın diğer istihkak sahiplerine) karşı olan bileümle vecibelerinden tam ve katî bir şekilde ibra etmeyi kabul eylediğini Ekselânslarına teyidevlemekle şeref duyarım.

Birleşik Krallık Hükümeti alacakları meblâğları tesbit etmek üzere Vickers - Armstrongs Limited ve mevcut olduğu takdirde diğer istihkak sahipleriyle bir anlaşma yapacak ve adı geçen şirkete ve mevcut olduğu takdirde diğer istihkak sahiplerine ödenecek olan meblâğları Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine bildirecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu mebaliği Birleşik Krallık Hükümetine ödenmesi iktiza eden ve bu bildirim takibeden £ 1 071 428,11/5 İsterlinlik yıl taksitinden tenzil edecek ve notaların üçüncü maddesinde yazılı esaslar dâhilinde Türk lirasına çevirerek mezkûr yıl taksiti tarihinde

istihkak sahipleri hesabına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Türk lirası olarak yatırılacaktır.

Birleşik Krallık Hükümetine taallük eden mebalîğ böylece bahis konusu Vickers - Armstrongs Limited'e ve diğer ilgili istihkak sahiplerine tediye edilen meblâğlar düşüldükten sonra kalan bakiyeye inhisar edecektir.

Vickers - Armstrongs Limited ile ve mevcut ise diğer istihkak sahipleri hesabına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenmiş bulunan Türk liralasının istimali notaların dördüncü maddesinde yazılı esaslar dâhilinde icra edilebilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, birinci paragrafta yazılı ibrayı nazarı itibara alarak yukarıda zikredilen kredi ve borçlar çerçevesi dâhilinde akdedilen mukavelelerden dolayı Vickers - Armstrongs Limited'den bir mutalebede bulunmamayı ve mezkûr şirketin Birleşik Krallık da elinde bulunan malzemeyi şirkete terketmeyi ve yukarıda bahsi geçen mukaveleler dolayısıyla Londra Osmanlı Bankası'na verilen 9 numaralı £ 13 911,-/- isterlinlik 10 numaralı £ 16 881,-/- isterlinlik ve G767 numaralı £ 10 000,-/- isterlinlik garanti mektuplarını işbu notaların teatisi tarihinden itibaren en geç bir ay içinde adı geçen bankaya iade etmeyi kabul eder.

Yukarıda yazılı hususlar Türkiye Hükümetince de kabule şayan bulunduğu takdirde işbu nota ile Ekselânslarının bu konudaki cevaplarının iki Hükümet arasında bugünkü tarihle meriyete girecek bir Anlaşma olarak kabul edilmesini ve yukarıda sözü edilen notaların teatisi suretiyle verilen Anlaşmanın bir cüz'ü mütemmimi olarak telâkki edilmesini teklif eylemekle şeref duyarım.

En derin saygılarımın kabulünü rica ederim. Ekselâns.

Ekselâns.

Bay Hasan Polatkan.

Maliye Vekili.

Ankara.

Ankara : 11 Şubat 1954

Ekselâns,

Meali aşağıda aynen dercolunan 11 Şubat tarihli ve (2) sayılı Notalarının alındığını Ekselânslarına bildirmekle şeref duyarım :

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Birleşik Krallık Hükümetine karşı mevcut borçlarının tesviyesi zmnında Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında bugün teati olunan notalara atfen Birleşik Krallık Hükümetinin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini; mezkûr notaların birinci maddesinde yazılı; (a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Krallık Haşmetmeapları Hükümeti arasında 27 Mayıs 1938 tarihinde Londra'da imzalanan Anlaşma hükümleri gereğince verilen 6 milyon Sterlinlik esliha kredisi; (b) ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında 19 Ekim 1939 tarihinde Ankara'da imzalanan «Hususi Anlaşma» hükümleri gereğince verilen 25 milyon Sterlinlik teslimat kredisi; (c) ve mezkûr anlaşmalarda derpiş edilen meblâğlardan fazla olarak yapılan her hangi bir veya bütün tediyeler; (d) ve 31 Ocak 1943 tarihinde Adana'da yapılan görüşmelerde alınan kararların tatbikatı neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin zimmetine terettübeden bileümle borçlar; (e) ve bunlar haricinde Birleşik Krallık Hükümeti veya Hükümet dairelerince bu kredilere munzam olarak verilen muhtelif malzeme ile yapılan hizmetler, tesisat ve nakliyattan mütevellit diğer bütün borçlar çerçevesi dâhilinde akdedilen mukavelelerden dolayı Vickers - Armstrongs Limited'e (ve keza mevcut olduğu tak-

dirde Birleşik Krallığın diğer istihkak sahiplerine) karşı olan bilcümle vecibelerinden tam ve katî bir şekilde ibra etmeyi kabul eylediğini Ekselânslarına teyideylemekle şeref duyarım.

Birleşik Krallık Hükümeti alacakları meblâğları tesbit etmek üzere Vickers - Armstrongs Limited ve mevcut olduğu takdirde diğer istihkak sahipleriyle bir Anlaşma yapacak ve adı geçen Şirkete ve mevcut olduğu takdirde diğer istihkak sahiplerine ödenecek olan meblâğları Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine bildirecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu mebalığı Birleşik Krallık Hükümetine ödenmesi iktiza eden ve bu bildirimi takibeden £ 1 071 428, 11/5 sterlinlik yıl taksitinden tenzil edecek ve notaların üçüncü maddesinde yazılı esaslar dâhilinde Türk lirasına çevirerek mezkûr yıl taksiti tarihinde istihkak sahipleri hesabına 'Türkiye Cumhuriyet' Merkez Bankasına Türk lirası olarak yatıracaktır.

Birleşik Krallık Hükümetine taallûk eden mebalığ böylece bahis konusu Vickers - Armstrongs Limited'e ve diğer ilgili istihkak sahiplerine tediye edilen meblâğlar düşüldükten sonra kalan bakıyeye inhisar edecektir.

Vickers - Armstrongs Limited ile ve mevcut ise diğer istihkak sahipleri hesabına Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına ödenmiş bulunan Türk liralарının istimali notaların dördüncü maddesinde yazılı esaslar dâhilinde icra edilebilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, birinci paragrafta yazılı ibrayi nazarı itibara alarak yukarda zikredilen kredi ve borçlar gerçevesi dâhilinde akdedilen mukavelelerden dolayı Vickers - Armstrongs Limited'den bir mütalebede bulunmamayı ve mezkûr Şirketin Birleşik Krallıkta elinde bulunan malzemeyi Şirkete terketmeyi ve yukarda bahsi geçen mukaveleler dolayısıyla Londra Osmanlı Bankasına verilen 9 numaralı £ 13 911, -/- sterlinlik, 10 numaralı £ 16 881, -/- sterlinlik ve G767 numaralı £ 10 000, -/- sterlinlik garanti mektuplarını işbu notaların teatisi tarihinden itibaren en geç bir ay içinde adı geçen bankaya iade etmeyi kabul eder.

Yukarda yazılı hususlar Türkiye Hükümetince de kabule şayan bulunduğu takdirde işbu nota ile Ekselânslarının bu konudaki cevaplarının iki Hükümet arasında bugünkü tarihle meriyeto girecek bir Anlaşma olarak kabul edilmesini ve yukarda sözü edilen notaların teatisi suretiyle varılan Anlaşmanın bir cüzü mütemmimi olarak telâkki edilmesini teklif eylemekle şeref duyarım.»

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin yukardaki hususlarda mutabık olduğunu Ekselânslarına arz etmekle şeref duyarım.

En derin saygularımın kabulünü rica ederim, Ekselâns.

Ekselâns

Sir James Bowker, K. C. M. C.,

İngiltere Büyükelçisi

Ankara

Maliye Vekili